

## СЕКЦІЯ ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ У СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО

УДК 339.9.012(043)

**Bulatova O.**, Doctor of Economic Sciences, Professor, Vice Rector

### REGION AS A SUBSYSTEM OF THE WORLD ECONOMY

The process of internationalization of production and capital and further development of integration processes led to the formation of fundamentally new phenomena in economics practices in the field of international economic relations, which are the emergence of international regions. This resulted in changes in spatial construction of "large systems" in the international economy hence in early XXI century a traditional definition of the world economy as an integration of national economies did not measured up with real processes.

Research community has singled out regions in terms of international economics before; but these classifications have never taken into account the integrative background of the emergence of a region .

- Geographical approach: regions are defined in terms of the continents, i.e. macro-regions (Asia, Africa, America, Europe, Australia and Oceania) mesoregions (North, Central, South America, etc.) and regions (Eastern Europe, Middle East, etc );

- Historical and cultural approach: regions are defined based on ethno-cultural, ethno-linguistic and other characteristics (Chinese, Korean, Indian, Russian, European, etc.);

- Cultural and religious approach: regions are defined by the commonness of the historical development of certain territory (Confucian and Buddhist, Muslim, Orthodox, West-Orthodox etc.);

- International and political approach: regions are defined by the activities of certain international organization (NATO, CIS, etc.);

- Geopolitical and geo-economic approach: regions are defined as a certain area characterized by the highly developed political, economic, cultural, military and political links (North America, East Asia, etc.). This subgroup is much closer to the integrative definition of region.

Dynamic development of integration processes at the regional and global levels causes the need to study the regionalization process in two aspects, related to the development of internal regions (within a certain country) and the perspective of regional development which results from the integrative basis and brings together several countries (or their territories). Thus, the nature of modern development of the world economy within the scope of the analysis of the region essence allows not only to define a territorial (or geographical) and a reproductive approach but also an integrative one which is based on the sustainable economic ties, and the high level of complementarity.

Members of different levels are actively participating in the process of regionalization, which leads to the emergence of new economic regions, as the microeconomic nature of a region matches the macroeconomic interpretation of its hierarchy. The interregional ties between one region and other regions of the country and regions of other countries form a "system of interacting regions" and every region's economy becomes a part of one or several regional systems. Consequently, the modern world economy is complex, hierarchical and spatial in structure, which is defined by the multileveled taxonomic model which provides that the regions are becoming the level of the meso-organization system of the world that adds a touch of "globality" to the local transformations, bringing the integration and disintegration into balance.

In the context of a spatial aspect, one can distinguish local regional entities, microregions, mesoregions, macro-regions (or national regional entities), megaregions, metaregions etc., which fall under three main taxonomic regional levels which are intrastate, state, and supranational.

Local regional entities are based on the peculiarities of the business culture, appropriate for certain regions as well as job management, historical background of the development of regions etc. Geographical agglomeration of companies (firms) is carrying out its activities in one or several related economic realms and creates a regional cluster; their development produces different positive effects among which are the economies of scale, economies of scope and the synergistic effect. Local regional entities together with other entities create a basis for the creation of a set of the high-order regions, so they can determine the further level of development of the national and world economy.

Micro-regions are formed within meso- and macro-regions based on contractual links established as the result of joint production activities as well as the establishment of foreign affiliate branches of various companies, and the creation of international territorial and production complexes etc.

Mesoregions are based on a set of specific links and certain relations between neighboring territories within a country (or between the small regions of adjacent countries). These links and relations exist because of integrity, sustainable production, cooperative tides and so on. Mesoregions are usually characterized by the creation of certain

economic areas within the national economy; their development is defined by certain regional policy pursued by the state.

Macro-regions cover a number of ties, a combination of relations that are established in the national economy (or between a group of countries), which require common macroeconomic policy (economic, scientific and technical, monetary and financial one etc.) They are based on the formation of an integrated economic complex of countries with its own framework and administrating authorities.

Mega-regions are based on economic ties which are becoming stronger as well as the integrative interaction development of a certain region which will result in the emergence of regional integration associations. The expansion of the integration processes among countries (integration associations) of a certain continent led to the formation of meta- regions.

Different levels of implementation of interregional ties appear with the formation of new spatial structure of the world economy, and simultaneously they coexist as complementary processes. Every level has its own form of integrative interaction with market actors which in its turn falls under certain taxonomic regional levels:

1. the cross-border entities, local agglomerations, based on the developing cross-border, and intracompany forms of interaction (intrastate regional taxonomic level which includes the level of local regional entities, micro- and mesoregions);
2. integration associations which carry out their activities within a particular sub-region of the world and incorporate several countries located in this region (state taxonomic level which is relevant to the macro-regions);
3. transcontinental integration associations, which include countries of several regions / continents (supranational regional taxonomic level that includes mega-and meta-level of regional development).

International regions development allows singling out two types of regionalization: the revival (the rise) of regional powers, the creation of regional (integration) groupings, and the emergence of a so-called development triangle. A considerable economic and demographic divergence between neighboring countries contributes to the development of the first type of regionalization which is regional power. Regional power is a more powerful and large state which can impose its will on neighboring, usually smaller countries using relatively diplomatic (both political and economic) methods. The integrity of these entities is backed up on the one hand by the constancy of external threats, and on the other hand by mutually beneficial economic cooperation that enhances the complementarity of countries (which is more effective).

One may talk of the second type of regionalization when states of one region create the economic integration groupings. Such integration associations are more efficient and more sustainable compared to the first type (regional powers). The effectiveness of these entities increases relative equality of the potential of member-states of integration association. The comparability of potentials and pattern of requirements, similarity of problems which neighboring countries are facing create fundamentally new conditions for deepening a diversified economic cooperation, which was evidenced by the business practice in 1950-1970-ties. In those years regional associations started to largely appear because the reproduction on an enlarged scale heavily depended on the efficiency of foreign economic relations.

Based on the fact that every integrating state has its own reasons to participate in the integration process, one can say that the world economic development takes place in the context of the conflict of two needs – the first is the "integrative motivation need» and the second is "dominance need." The first need stems from the fact that the countries (regions) share different level of resources provision, therefore there are needs which countries (regions) cannot meet alone but only with the help of the global, regional, trans-regional institutions and bodies. "The dominance need" is based on the advantages (i.e. resources, finance etc.), which leading countries (regions) have (compared to other countries (regions)).

The most updated and yet underdeveloped type of regionalization is the subtype called "development triangle" which deals with a cross-border cooperation development when the scale of the interaction between the countries of a certain regions is pacing out their integration. This type of integration is rarely documented by any agreements, because if these territories become a part of the same integration associations, then the form of cross-border cooperation will be more effective and the results will be more balanced. Rapid development and closer economic cooperation make these territories look like a regional space with a high productive efficiency. This type of cooperation can only be distinguished as a subtype of regionalization because of the scant contribution it may pay to the regionalization.

The current level of information and communication technology creates new business environment, as existing technologies can break the link with production, especially with one of the knowledge intensive industries, abandon particular territory; therefore "modern communication system weaken the influence of space, breaking its link with time". Modern developed ICT influences a spatial aspect of production system. As the communication becomes independent of the geographical limitations, it creates new conditions for obtaining a relevant economic effect of synergy and allows implementing more effective policy. This, in turn, has a special impact on new

economic regions development with a higher level of competitiveness which is not necessarily limited by the system of officially recognized borders.

Region as a subsystem of the world economy serves as a space that creates a combination of countries of certain part / continent of the world with the highly intensified economic relations arising from common interests, resources provision, a level of development of productive forces and a pattern of specialization as well as trade complementarity especially through the format of integration association. The emergence of these regions is to some extent driven by the existence of a particular set of common interests that influence the interaction between the countries which in their turn are willing to become a part of certain association. Therefore, the international region as a part of international economy includes both states and certain territories of these states; this fact proves the heterogeneity of its components. Global regional associations form a current configuration of geo-economic and geopolitical map of the world with the spatial features.

УДК 339.56(477)(043)

**Балабанова Н.В.**, кандидат наук з державного управління, доцент

### **ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗВТ З ЄС ТА ЇЇ ВПЛИВ НА АГРАРНИЙ СЕКТОР**

Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, підписанням якої створено зону вільної торгівлі, складається з 7 розділів, 486 статей, 43 додатків, доповнень, протоколів та декларацій. Торговельно-економічні аспекти Угоди містяться в Розділі IV «Торгівля та питання, пов'язані з торгівлею» та Розділі V «Економічне та галузеве співробітництво».

Зобов'язання, які Україна взяла на себе в рамках підписаної Угоди з Європейським Союзом, охоплюють наступні групи питань:

- товарні ринки та доступ до них (національний режим та доступ на ринки товарів, визнання відповідності, засоби захисту у торгівлі, використання технічних бар'єрів, використання санітарних і фіто-санітарних заходів, митні питання та сприяння торгівлі);

- лібералізація ринків послуг (заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля, здійснення поточних платежів та рух капіталу);

- правила торгівлі (митні правила та спрощення процедур торгівлі, правила державних закупівель, захисту інтелектуальної власності, конкуренції, прозорості, врегулювання питань, пов'язаних з торгівлею енергоносіями, впливу торгівлі на сталий розвиток, суперечок, механізмів врегулювання спорів та механізмів посередництва).

В цілому можна виділити наступні ключові моменти, що стосуються змін у зовнішньоторговельній політиці України та матимуть вплив на експорт сільськогосподарської продукції до ЄС:

1. Відповідно до умов Угоди її підписанням відбулось скасування з 1 січня 2016 року увізного мита на переважну більшість (97%) тарифних ліній (більше 95% обсягу двосторонньої торгівлі між Україною та ЄС) [1], що може надати вітчизняним експортерам додаткові переваги на ринках з достатньо високим захистом. При цьому середній рівень тарифного захисту ринку України по відношенню до товарів європейського походження згідно підписаної Угоди складає 2,42%, а середня ставка в ЄС для українських товарів – 0,5% (таблиця 1).

Таблиця 1

**Зміна тарифного захисту України та ЄС, % [1]**

Показник	Середньоарифметична ставка увізного мита України			Середньоарифметична ставка увізного мита ЄС		
	до підписання Угоди	з моменту набуття Угодою чинності	11-й рік	до підписання Угоди	з моменту набуття Угодою чинності	11-й рік
Всього по Митному тарифу	4,95	2,42	0,32	7,6	0,5	0,05
Сільське господарство	9,24	6,77	1,38	19,8	0,6	0,24
Промисловість та перероблені сільськогосподарські товари	3,67	1,12	0,0	3,9	0,5	0,0

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ  
НАУКИ ТА ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів  
XIX підсумкової науково-практичної конференції  
викладачів**

**03 лютого 2017 року**

*За загальною редакцією  
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,  
К.В. Балабанова*

**МАРІУПОЛЬ – 2017**

УДК 061.3 (063)  
ББК 94.3я 431

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XIX підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2017. – 344 арк.**

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол №10 від 02.02.2017)

#### **Редакційна колегія:**

*Голова –* Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

*Члени редколегії:* Булатова О.В., д.е.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.; Грачова Т.М., к.пед.н., доц.; Косенко Ю.М., к.пед.н., проф.; Омельченко В.Я., д.е.н., проф.; Павленко О.Г., к.філол.н., доц.; Почепцов Г.Г., д.філол.н., проф.; Толпежніков Р.О., д.е.н., доц.; Соколова І.В., д.пед.н., проф.; Слющинський Б.В., д.соц.н., проф.; Чентуков Ю.І., д.е.н., проф.; Шепітько С.В., к.філол.н., проф.

Збірник містить матеріали XIX підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 03 лютого 2017 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

***Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,  
опублікованих у збірнику***

<b>Перепада Ф.Л. ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ .....</b>	<b>68</b>
<b>СЕКЦІЯ</b>	
<b>ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ У СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО</b>	
<b>Vulatova O. REGION AS A SUBSYSTEM OF THE WORLD ECONOMY.....</b>	<b>70</b>
<b>Балабанова Н.В. ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗВТ З ЄС ТА ЇЇ ВПЛИВ НА АГРАРНИЙ СЕКТОР.....</b>	<b>72</b>
<b>Беззубченко О.А. ТЕОРІЯ ЛІДЕРСТВА В МЕНЕДЖМЕНТІ.....</b>	<b>74</b>
<b>Захарова О.В. РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА КРАЇН В СФЕРІ ЕКОБІЗНЕСУ.....</b>	<b>76</b>
<b>Макогон Ю.В. ОСОБЕННОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ.....</b>	<b>79</b>
<b>Марена Т.В. МУНІЦИПАЛЬНІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА РЕГІОНІВ УКРАЇНИ .....</b>	<b>81</b>
<b>Ніколенко Т.І. МІЖНАРОДНИЙ НАПРЯМОК НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....</b>	<b>83</b>
<b>Чентуков Ю.І. ГЛОБАЛЬНА ФІРМА ЯК ГОЛОВНИЙ СУБ'ЄКТ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА.....</b>	<b>85</b>
<b>СЕКЦІЯ</b>	
<b>АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ</b>	
<b>Мітюшкіна Х.С. ОКРЕМІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЕКОЛОГІЗАЦІЯ».....</b>	<b>87</b>
<b>Надежденко А.О. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДЕКЛАРУВАННЯ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ.....</b>	<b>88</b>
<b>Пастернак О.М. КВАНТОВО-ХІМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВПЛИВУ ВОДИ НА ПРОЦЕС КЕТО-ЕНОЛЬНОЇ ТАУТОМЕРИЗАЦІЇ.....</b>	<b>90</b>
<b>Терещенко С.І. ЗБЕРЕЖЕННЯ КАРПАТСЬКИХ ЛІСІВ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНО ЗБАЛАНСОВАНОГО ЛІСОКОРИСТУВАННЯ.....</b>	<b>91</b>
<b>Черниченко Г.А. ФОРМИРОВАНИЕ ПРОМЫШЛЕННОЙ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ.....</b>	<b>93</b>
<b>СЕКЦІЯ</b>	
<b>АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ</b>	
<b>Волоніць В.С. ДО ПИТАННЯ ПРО КРЕДИТУВАННЯ НІЖИНСЬКИХ ГРЕКІВ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У ХVІІІ СТ.....</b>	<b>96</b>
<b>Горб Є.С. КОНФЛІКТ НА СХОДІ УКРАЇНИ В РИТОРИЦІ ПОЛЬСЬКИХ ПРОРОСІЙСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....</b>	<b>98</b>
<b>Демченко А.В. ІСТОРІЯ ПОВСЯКДЕННЯ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ.....</b>	<b>99</b>
<b>Коробка В.М., Коробка Ю.В. «ЗАГАДКА» КАТЕРИНИНСЬКОЇ «ЖАЛУВАНОЇ ГРАМОТИ...» ВІД 21 ТРАВНЯ 1779 Р.....</b>	<b>101</b>
<b>Новікова С.В. РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СФЕРИ У МАРІУПОЛІ (ОСТАННЯ ТРЕТИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.).....</b>	<b>102</b>
<b>Папазова А.В. НОРМАТИВНО-РЕГЛАМЕНТАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА ОРДЕНУ ЄЗУЇТІВ ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ ХVІ – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХVІІ СТ.....</b>	<b>103</b>
<b>Реуцька А.М. ВИРОБНИЧІ УМОВИ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ РОБІТНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ ЧОРНОЇ МЕТАЛУРГІЇ (НА ПРИКЛАДІ ЖДАНІВСЬКОГО ОРДЕНА ЛЕНІНА МЕТАЛУРГІЙНОГО ЗАВОДУ ІМ. ІЛІЧА (1951-1952 РР.)).....</b>	<b>106</b>
<b>Романцов В.М. МАРІУПОЛЬСЬКІ БІЛЬШОВИКИ НА ШЛЯХУ ДО ЗАХОПЛЕННЯ ВЛАДИ У 1917 Р. СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ.....</b>	<b>109</b>
<b>Сальнікова Н.В. НАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ДІЛОВОДСТВА В УКРАЇНІ: 1920 – 1930 РР.....</b>	<b>111</b>
<b>Тарасов С.В. ПОХОД ЯНА КАЗИМИРА НА ЛЕВОБЕРЕЖЬЕ В РУССКОЙ ДОРЕВОЛЮЦИОННОЙ ИСТОРИОГРАФИИ.....</b>	<b>112</b>
<b>Шипік Н.Ф. РАДЯНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРО СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ НА ТЕРИТОРІЇ ДОНЕЧЧИНИ У ПОВОЄННЕ ДЕСЯТИРІЧЧЯ.....</b>	<b>114</b>